‘ZİNCİR’LENEN EKONOMİK GÖÇ

Yüksek Lisans Öğrencisi Büşra ALTINDAŞ
Prof. Dr. Berna BALCI İZGİ
Gaziantep Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
e-mail: izgi@gantep.edu.tr.

Göçün uluslararası ve ekonomik boyutta ortaya çıkan sonuçları insanlara sadece ekonomik değil aynı zamanda psikolojik açıdan da sıkıntı vermektedir. Özellikle içinde bulunduğumuz coğrafyada göçün birçok nedeni olmakla birlikte yer altı zenginliği ve hammadde kaynaklarına ulaşmak amacıyla insanlığını birbiriyle boğuşmasının tepkisel adıdır aslında. Bu anlamda göç ve yansımasının ekonomik bedeli ağır olmaktadır. Göç halkın tüm kesimleri etkilerken özellikle kadınlar göçün olumsuz etkilerine her anlamda maruz kalanlar olmaktadır. Kadınların göç etmek zorunda kalmaları düşük gelir seviyesi ve ailesel nedenlerle ise onları dezavantajlı duruma düşürebilmektedir. Bunun yanı sıra kadının kendi eğitimi ve işi için göç etmesi de görülmektedir. Bu ikinci kadının kendini geliştirebilmesi daha olumlu sonuçlar getirmektedir.

Göçteki mesafenin işsizlik ve işsizlik oranlarına yansıdığı, açlıkla sona gelindiği zincirleme durumları görüyoruz. Çekim merkezinin bir ucu göç alan, diğer ucu ise göç veren kapitalist sistemin sömürgecilikle fakir halktan yararlanması sadece ekonomik açıdan zengin olanı değil, fakir olanı da göçe zorlamakta, hatta göçü fakir kesimde normalleştirmeye çalışmaktadır. Burada bahsettiğimiz zincirleme kelimesi anahtar kelimedir. Göçte kısıtlayıcı politikalar olsa da, uygulanabilirlik ve olabilirliğini yeni perspektiften izlememize yol açmıştır. Bu bağlamda tamamen küreselleşmiş olan işgücü piyasası ulusal işgücünün yerine göre zayi olmasına da neden olabilmektedir.

Tarihe bakacak olursak, caydırma politikaları uygulanırken, hedefte göç sayısındaki artış sebebiyle sınır koyma ile oluşan göç dalgasını önlemek adına, diğer ülkelere maddi yardım her zaman söz konusu olmuştur. Burada genç nüfusun göçteki güvensizliğini fırsata çevirecek çatışmadan gerçekte göç etmek isteyen ve zorunlu göçü yapmak durumunda bırakılan kavramsal ayrım ortaya çıkar ve baskı gruplarının göçteki güvensizliğini ortadan kaldırmaya yönelik yeni dinamik hareket olarak ortaya çıkması gerektiği gerçeği yadsınamaz.

Uyuşmazlıklar ve gerilimlerde hane halkı rasyonel tercih yaptıkları için, göç edip etmeme ayrımında en çok ekonomik boyutu düşünür. Dini ve etnik grupların hatta cinsiyet gruplarının

etkisi içine girdikleri durumlar da olur. Bu ise, çevresel etkinin başrolde olduğunu gösterir. Göçteki güvensizlik algısı güç, çatışma ve kaygıları Faist'in dile getirdiği gibi güçlük ve kaçınılmazlığı beraber tutan çerçeveyi içine alır. Göç bu anlamda, beşerî ve toplumsal sermayenin çevresel koşullardan etkilendiği plan içindedir. Bu kombinasyonda var olan kaynakları göç için kullanırken, bilgiyi, eşitsizliği, cinsiyetteki başrolü tamamen değiştirebilir.

Göç edilen ülkelerde demografik yapıyla bağlantılı işgücünün yanında kimlik kaybedişleri ile birlikte göç modernitesinin sorgulamasını çekirdeğe inmekle yapan, yerel göçleri dönüşüme uğratan, harmanlamada ilk cümlelerde bahsettiğimiz hafızanın iç içe geçtiği, kalıpsallıkları kıran hatta geçersiz kılan ayrımları ve ekonomik hareketliliği değiştirme denemelerinin ipucunu verdiğini görüyoruz. Bu da yeni bir güç ve hareket anlayışını beraberinde getirir. Yeni düzen ve kalkınmayı göç kıskancından kurtarır.

Göç sürecinin bunalım ekonomisine sürüklenmemesi için olan serveti güvence göstererek Paul Krugman'ın "George Soros" efsanesini anlattığı yeni plan işe yaradı sermaye kazanımı ile baskılar son bulacak cümleleri, burada anlattığımız göç krizini sonlandırmak ve direnç kazanmasına neden olan yenilikleri yapmak adına benzerlik taşımaz mı? Bu soru okuyucunun kararına bırakılmıştır.